

§ 52 Svar på remiss SOU 2026:37 Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola

Diarienummer BU 2026/210

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden beslutar att anta svar på remiss och överlämnar svaret till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Torsby kommun är huvudman för kommunal förskoleverksamhet och berörs av flera av utredningens förslag avseende barngruppsstorlek, personaltäthet, kompetensförsörjning och språkutvecklande arbete.

Kommunen har under flera år bedrivit ett systematiskt utvecklingsarbete inom dessa områden och ser därför remissen som särskilt relevant.

Svar på remiss

Torsby kommun tillstyrker i huvudsak utredningens förslag och delar bedömningen att kvaliteten och likvärdigheten i förskolan behöver stärkas nationellt.

Kommunen är positiv till förslag om mindre barngrupper, stärkt personaltäthet och ett fortsatt fokus på barns språkutveckling. Vi delar också bedömningen att kvaliteten i den ordinarie förskolan bör utvecklas för alla barn snarare än att en obligatorisk språkförskola införs för en begränsad målgrupp.

Samtidigt vill kommunen framhålla att genomförandet av flera av förslagen förutsätter långsiktiga ekonomiska förutsättningar, tillgång till personal samt möjligheter till anpassning av lokaler.

Barngruppens storlek

Kommunen tillstyrker förslaget om att barngrupper för barn i åldern 1-3 år bör som huvudregel omfatta högst 12 barn och grupper för barn i åldern 4-5 år högst 15 barn.

PROTOKOLLSUTDRAG
2026-09-17

Mindre barngrupper skapar bättre förutsättningar för omsorg, undervisning, trygghet och språkutveckling. Torsby kommuns förskolor har under flera år arbetat med att minska barngruppernas storlek. I dagsläget omfattar grupperna ofta cirka 12-13 barn i åldern 1-3 år samt 18-19 barn i åldern 3-5 år med tre personal per grupp.

För att fullt ut nå de föreslagna nivåerna krävs dock ytterligare organisatoriska anpassningar. Förslaget medför behov av långsiktig lokalplanering, utökad bemanning och ekonomiska resurser. För mindre kommuner kan variationer i barnunderlag få stora konsekvenser för verksamhetens organisation.

Personaltäthet

Kommunen tillstyrker förslaget om att personaltätheten ska stärkas för att förbättra kvaliteten och barns förutsättningar att nå utbildningens mål.

En god personaltäthet är en viktig förutsättning för att kunna bedriva undervisning av hög kvalitet och möta barns individuella behov. För att uppnå önskad effekt behöver dock huvudmän ges långsiktiga ekonomiska förutsättningar att rekrytera och behålla personal.

Språkkrav för personal

Utredningens förslag är att kraven på personalens kunskaper i svenska ska förtydligas. Kommunen delar bedömningen att goda kunskaper i svenska är en viktig kvalitetsfaktor i förskolan.

Verksamheten har redan idag rutiner som säkerställer att personal som anställs har tillräckliga språkkunskaper för uppdraget. Flera vikarier har annat modersmål än svenska men har i regel genomgått utbildning i svenska innan anställning.

Kommunen anser att språkkompetens bör bedömas utifrån verksamhetens behov och med hänsyn till lokala förutsättningar.

Språkbedömning av barn i treårsåldern

Kommunen är tveksam till förslaget om språkbedömning av barn under höstterminen det år de fyller tre år. Att bedöma barn i så låg ålder inom förskolans verksamhet väcker frågor om bedömningens syfte, utformning och konsekvenser för barnet.

PROTOKOLLSUTDRAG
2026-09-17

Barns språk och utveckling följs redan inom barnhälsovården. Det behöver därför tydliggöras hur förskolans språkbedömning ska samordnas med barnavårdscentralernas uppdrag, så att överlappande bedömningar undviks.

Kommunen efterfrågar särskilt ett klagörande av ansvarsfördelningen mellan förskolan och barnhälsovården samt om det är ändamålsenligt att så unga barn bedöms av flera instanser. Eventuella insatser bör bygga på samverkan, tydligt definierade roller och barnets bästa.

Obligatorisk språkförskola

Utredningen föreslår inte att en obligatorisk språkförskola införs utan betonar i stället utveckling av den ordinarie förskolans kvalitet. Kommunen delar denna bedömning. Barns behov av språkutveckling bör i första hand mötas genom en högkvalitativ och likvärdig ordinarie förskola.

Torsby kommuns förskolor arbetar sedan flera år systematiskt med språk, litteracitet, högläsning och språkrika lärmiljöer. Verksamheten stöds av utvecklingsledare och specialpedagoger som bidrar till det kontinuerliga kvalitetsarbetet.

Konsekvenser för verksamheten lokalt

Torsby kommun delar utredningens bedömning att tillgången till utbildad personal är en avgörande faktor för kvaliteten och likvärdigheten i förskolan. Kommunen är därför positiv till förslaget om en nationell strategi för förskolans kompetensförsörjning samt ambitionen att öka andelen förskollärare i verksamheten.

Samtidigt bedömer kommunen att utredningen i begränsad omfattning beskriver vilka konkreta åtgärder som ska säkerställa att fler söker sig till utbildningarna, stannar kvar i yrket eller återvänder till förskolan efter att ha lämnat verksamheten.

Torsby kommun anser därför att den fortsatta beredningen bör innehålla tydligare nationella satsningar på kompetensutveckling, karriärvägar, arbetsmiljö och andra åtgärder som stärker yrkets attraktivitet. Särskild hänsyn behöver även tas till mindre kommuners rekryteringsutmaningar,

PROTOKOLLSUTDRAG
2026-09-17

där konkurrensen om behörig personal ofta är stor och tillgången till utbildad arbetskraft begränsad.

Kommunen bedömer att möjligheten att genomföra flera av utredningens förslag är direkt beroende av att långsiktigt hållbara lösningar för kompetensförsörjningen kommer på plats, både nationellt och lokalt.

Lokaler

Mindre barngrupper kan innebära behov av anpassning eller utökning av befintliga lokaler. Lokalfrågan behöver därför beaktas i ett långsiktigt perspektiv.

Budget

Genomförandet av förslagen kommer sannolikt att medföra ökade kostnader för personal och lokaler. Kommunen bedömer därför att statlig finansiering och långsiktiga ekonomiska förutsättningar är avgörande för ett framgångsrikt genomförande.

Sammanfattande slutsatser

Torsby kommun tillstyrker i huvudsak utredningens förslag och ser positivt på ambitionen att stärka kvaliteten och likvärdigheten i förskolan.

Kommunen stödjer särskilt förslagen om mindre barngrupper, stärkt personaltäthet och fortsatt fokus på barns språkutveckling. Samtidigt vill kommunen betona att genomförandet förutsätter långsiktig finansiering, god tillgång till personal och möjlighet att anpassa lokaler och organisation.

Med dessa förutsättningar bedömer Torsby kommun att förslagen kan bidra till en mer likvärdig och språkutvecklande förskola för alla barn.

Handlingar i ärendet

SOU 2026:37 Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola

Barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott 2026-09-03 § 20

Svar på remiss SOU 2026:37 Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola, 2026-09-15

PROTOKOLLSUTDRAG
2026-09-17

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen